

Ny Bokin'i Daniela - Isa Sivy amby Telopolo

Famelabelarana ny Lamba Tenona Ara-paminaniana: Ny Nofin'i William Miller sy ny Famerenana amin'ny laoniny ireo Fahamarinana Fototra amin'ny Andro Farany

Jeff Pippenger
2024-01-03

Isika dia mandinika ny fampiharana ara-paminaniana ny nofin'i William Miller amin'ny andro farany, izay toerana ahitan'ny faminaniana rehetra ny fahatanterahany lavorary. Ny nofin'i Miller dia manondro ny fahitana, ny fanorenana, ny fandavana, ny fandevenana ary ny famerenana amin'ny laoniny ireo fahamarinana fototra iorenan'ny Advantisma, izay nangonina tamin'ny alalan'ny asa fanompoan'i Miller. Ireo fahamarinana fototra ireo dia nisolo tena ireo fahamarinana izay novahana tombo-kase tamin'ny 1798. Ireo fahamarinana ireo dia asehon'ny fahitana momba ny Reniranon'i Ulai. Ny nofin'i Miller, araka ny voarakitra ao amin'ny boky Early Writings, dia nofiny faharoa, ary izany nofy izany dia efa nanehoana tandindona tamin'ny nofy faharoan'i Nebokadnezara, tahaka ny nanaovana an'i Miller tenany ho tandindon'i Nebokadnezara.

Ny lahatsoratra teo aloha dia efa naneho fa ny fiafaran'ny fiainan'i Nebokadnezara niainany “fotoana fito” tamin'ny fon'ny bibidia dia nifarana ara-panoharana tamin'ny 1798. Tamin'izany dia naverina taminy ny fanjakany, ary tamin'izay no voalohany indrindra i Nebokadnezara no naneho lehilahy niova fo tanteraka. Raha ny amin'ny “fotoan'ny farany,” tamin'ny 1798 dia naneho ny “hendry” izy. Efa nofaritantsika koa fa, amin'ny maha-mpanjaka voalohan'i Babylona an'i Nebokadnezara, ny fitsarana azy tamin'ny “fotoana fito” dia tandindon'ny fitsarana an'i Belsazara tamin'ny dimy amby roapolo sy arivo sy roanjato (mene, mene, tekel, upharsin), izay mpanjaka farany tao Babylona.

“Ho an'ilay mpanapaka farany tao Babylona, tahaka ny tamin'ny endrika tandindona tamin'ilay voalohany, dia tonga ny didim-pitsaran'ilay Mpiambina avy amin'Andriamanitra hoe: ‘Ry mpanjaka, ... aminao no anambarana izany; efa nesorina taminao ny fanjakana.’ Daniela 4:31.” Mpaminany sy Mpanjaka, 533.

Nofaritan'i Rahavavy White ho ilay “mpanjaka adala” i Belsazara tamin'ny ora fitsarana nahazo azy. Tamin'ny famaranana ny ora fitsarana nahazo an'i Nebokadnezara kosa, izy dia maneho ilay “mpanjaka hendry”, fa nahazo soa avy tamin'ny fitsarana “impito” izy; ary i Belsazara, na dia nahalala ny tantara aza, dia nandà tsy handray soa avy amin'izany.

“Kanefa ny fitiavan'i Belsazara ny fialam-boly sy ny fanandratantena no namafa ny lesona izay tsy tokony hohadinoiny na oviana na oviana; ary nanao fahotana mitovy amin'ireo izay nahatonga fitsarana miavaka ho amin'i Nebokadnezara izy. Nandany ireo tombontsoa nomena azy tamim-pahasoavana izy, ka tsy noraharahiany ny hampiasa ireo fahafahana teo an-tanany mba hahafantarany ny fahamarinana. ‘Inona no tsy maintsy hataoko mba hovonjena aho?’ dia fanontaniana izay nolalovan'io mpanjaka lehibe nefa adala io tamin'ny tsy firaharahiana.” Bible Echo, 25 Aprily 1898.

Nebokadnezara dia tandindon'ireo “hendry” tamin'ny 1798, izay mahatakatra ny fitomboan'ny fahalalana amin'ny andro farany.

Tsy mbola afaka tamin'ny molony akory izany fireharehana feno avonavona izany, dia nisy feo avy any an-danitra nilaza taminy fa tonga ny fotoana fitsarana voatendrin'Andriamanitra. Tao anatin'ny indray mipi-maso dia nesorina taminy ny sainy, ka tonga tahaka ny biby izy. Nandritra ny fito taona no nanambaniana azy toy izany. Rehefa tapitra izany fotoana izany dia naverina taminy indray ny sainy; ary nony niandrandra tamin-kafetren-tena ny amin'ilay Andriamanitra lehibe any an-danitra izy, dia nahafantatra ny tanan'Andriamanitra tao amin'izany famaizana izany, ka naverina indray ho eo amin'ny seza fiandrianany.

“Tamin'ny fanambarana natao ampahibemaso, i Nebokadnezara mpanjaka dia niaiky ny helony sy ny famindram-po lehibe nasehon'Andriamanitra tamin'ny namerenana azy tamin'ny laoniny. Izany no asa farany teo amin'ny fiainany araka izay voarakitra ao amin'ny Tantara Masina.” Review and Herald, 1 Febroary 1881.

Tamin'ny fiafaran'ny “fotoana fito” an'i Nebokadnezara dia nanao fanambarana ampahibemaso izy, izay nahitana fiaikena ampahibemaso koa. Miller, amin'ny maha-Nebokadnezara azy, dia maneho an'ireo “hendry” tamin'ny 1798, izay mahatakatra ny fitomboan'ny fahalalana amin'ny andron'ny farany. Samy nanana nofy roa izy ireo, ary samy maneho ara-panoharana ny “fotoana fito” ny nofy faharoa avy amin'izy ireo tsirairay avy. Efa naseho tao amin'ireo lahatsoratra teo aloha fa ny “fotoana fito” dia manamarika teboka iray iampitana.

Tamin'ny 1798, i Nebokadnezara dia manamarika fifindrana avy amin'ny toetry ny fireharehany ho amin'ny toetry ny hendry. Tafiditra tao anatin'izany ny fiaiken-keloka nataony ampahibemaso. Ny taona 1798 koa dia teboka fiovàna teo anelanelan'ny fanjakana fahadimy sy fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Izy koa no nanamarika ny fahatongavan'ilay anjely voalohany, ka nanamarika vanim-potoana vaovao, satria ny fampitandremana momba ny fitsarana ho avy dia tsy afaka niseho raha tsy efa nahazo ny ratra mahafaty azy ny fanjakana fahadimy ao amin'ny faminanian'ny Baiboly.

Ny hafatra tenany dia manazava ny amin'ny fotoana izay tokony hitrangan'ity hetsika ity. Ambara fa ampahany amin'ilay “filazantsara mandrakizay” izany; ary manambara ny fisokafan'ny fitsarana izy. Ny hafatry ny famonjena dia efa notorina tamin'ny andro rehetra; nefa io hafatra io dia ampahany amin'ny filazantsara izay tsy azo nambara afa-tsy amin'ny andro farany ihany, satria amin'izay ihany no marina fa efa tonga ny ora fitsarana. Ny faminania dia mampiseho fifandimbiasan-javatra mitarika hatrany amin'ny fisokafan'ny fitsarana. Marina indrindra izany raha ny bokin'i Daniela no resahina. Fa ilay ampahany amin'ny faminaniany izay mahakasika ny andro farany dia nasaina nohadin'i Daniela sy nohasiana tombo-kase “mandra-pihavin'ny andro farany.” Tsy raha tsy tonga amin'izany fotoana izany vao azo nambara ny hafatra momba ny fitsarana, izay miorina amin'ny fahatanterahan'ireo faminania ireo. Fa amin'ny andro farany, hoy ny mpaminany, dia “maro no hivezivezy erỳ sy eroa, ary hitombo ny fahalalana.” Daniela 12:4.

“Nampitandrina ny fiangonana ny apostoly Paoly mba tsy hiandry ny fihavian'i Kristy amin'ny androny. ‘Tsy ho avy izany andro izany,’ hoy izy, ‘raha tsy efa tonga aloha ny

fialàn-dàlana, ary miseho ilay lehilahin'ny ota.' 2 Tesaloniana 2:3. Tsy raha tsy aorian'ily fivadiham-pinoana lehibe sy ny fotoana lavan'ny fanapahan'ily 'lehilahin'ny ota' no ahafahantsika miandry ny fihavian'ny Tompontosika. Ilay 'lehilahin'ny ota,' izay antsoina koa hoe 'zava-miafin'ny tsy fankatoavan-dalàna,' 'zanaky ny fahaverezana,' ary 'ily ratsy fanahy,' dia maneho ny fahefana papaly, izay, araka ny efa voalazan'ny faminaniana mialoha, dia hitana ny fiandrianany mandritra ny 1260 taona. Nifarana tamin'ny 1798 izany vanim-potoana izany. Tsy afaka niseho talohan'izany fotoana izany ny fihavian'i Kristy. Ny fampitandreman'i Paoly dia mandrakotra ny fotoam-pahasoavana kristianina manontolo hatramin'ny taona 1798. Eo an-dafin'izany fotoana izany no tokony hanambarana ny hafatry ny fihavian'i Kristy fanindroany."

"Tsy mbola nisy hafatra tahaka izany nomena tamin'ireo andro lasa. Paoly, araka izay efa hitantsika, dia tsy nitory izany; fa nanondro ireo rahalahiny ho amin'ily hoavy mbola lavitra tamin'izany andro izany izy momba ny fihavian'ny Tompo. Tsy nanambara izany koa ireo Mpanavao. Martin Luther dia nametraka ny fitsarana ho eo amin'ny telonjato taona eo ho eo mbola ho avy taorian'ny androny. Kanefa hatramin'ny 1798 dia novahana ny tombo-kasen'ny bokin'i Daniela, nitombo ny fahalalana ny faminaniana, ary maro no nanambara ny hafatra manetriketrika momba ny fitsarana efa antomotra." The Great Controversy, 356.

Tamin'ny 1798 dia tonga ny fitantanana vaovao amin'ny asan'ny famonjena, ary io fitantanana vaovao io dia nanome fampitandremana momba ny fitantanana iray hafa izay hanomboka amin'ny 1844. Tamin'izany fiovan'ny fitantanana izany dia hisy varavarana hikatona, ary hisy varavarana hisokatra.

Ary soraty ho amin'ny anjelin'ny fiangonana any Filadelfia hoe: Izao no lazain'ily Masina, ilay Marina, ilay manana ny fanalahidin'i Davida, izay mamoha ka tsy misy mahahidy; ary manidy ka tsy misy mahavohatra; fantatro ny asanao: indro, efa nametraka varavarana mivelatra eo anatrehanao Aho, ary tsy misy mahahidy izany; fa manana hery kely ianao, nefa nitandrina ny teniko, ary tsy nandà ny anarako. Apokalypsy 3:7, 8.

Ny fanokafana varavarana iray dia manamarika fizaram-potoana vaovao. Nisy fiovan'ny fizaram-potoana momba ny fanjakana sy ny hafatra tamin'ny 1798, tamin'ny faran'ny fahatezerana voalohany, izay tanteraka hatramin'ny 723 BC ka hatramin'ny 1798. Nisy koa fiovan'ny fizaram-potoana tamin'ny 1844, tamin'ny faran'ny fahatezerana farany, izay tanteraka hatramin'ny 677 BC ka hatramin'ny 1844. Tamin'ny 1798 dia tonga ny fizaram-potoanan'ny hafatry ny anjely voalohany, izay nampitandrina ny amin'ny fitsarana manakaiky. Samy aseho ho "hendry" i Nebokadnezara sy i Miller, amin'ny "fotoanan'ny farany", rehefa "ny varavarana" no nosokafana ho amin'ny fizaram-potoana anatiny momba ny hafatry ny anjely voalohany sy ho amin'ny fiovan'ny fizaram-potoana ivelany avy amin'ily bibidia avy any an-dranomasina ho amin'ily bibidia avy amin'ny tany. Ny fizaram-potoanan'ny hafatry ny anjely voalohany dia tanteraka rehefa nosokafana ny varavarana mankamin'ny Efitra Masina Indrindra tamin'ny 22 Oktobra 1844, ary tonga ny fizaram-potoanan'ny anjely fahatelo sy ny fitsarana famotopotorana.

Manomboka ny nofy faharoan'i Miller tamin'ny nisokafan'ny varavarana iray tamin'ny 1798, ary mifarana amin'ny nisokafan'ny varavarana iray nandritra ilay vanim-potoana tetezamita an'ireo

“vavolombelona roa” izay naverina ho velona mba hanambara ny hafatry ny Antso Mamatonalina. Ara-paminaniana, samy naneho ny tetezamita avy amin’ny fanjakan’ily bibidia avy any an-dranomasina ho amin’ny fanjakan’ily bibidia avy amin’ny tany tamin’ny 1798 i Nebokadnezzara sy i Miller. Samy maneho ny fanambarana ny fanatonana sy ny fahatongavan’ny fitsarana famotopotorana tamin’ny 1844 izy ireo. Ny 1798 sy ny 1844 dia maneho ny famaranana ny “fahavinirana” voalohany sy farany nataon’Andriamanitra tamin’ny olony, izay tanteraka nandritra ny fe-potoanan’ny “impito”, araka izay voasoritra ao amin’ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo. Ny enina amby efapolo taona manomboka amin’ny 1798 ka hatramin’ny 1844 dia maneho ny fananganana ny tempoly ara-panahy, izay nahatongavan’ily iraky ny fanekena tampoka tamin’ny 22 Oktobra 1844, raha nifindra avy tao amin’ny Toerana Masina ho ao amin’ny Toerana Masina Indrindra i Kristy.

Ny taona 1798 sy 1844 dia manondro fifindrana ara-potoana (mihoatra ny iray), izay voamariky ny “fito heny.” Ny fifindran’ny Advantisma Millerita Filadelfiana ho amin’ny Advantisma Millerita Laodiseana tamin’ny 1856 dia voamariky ny fitomboan’ny fahalalana momba ny “fito heny” koa, izay nolavina tatỳ aoriana tamin’ny 1863. Tamin’ny 1798 dia efa nisy fitomboan’ny fahalalana avy tao amin’ny bokin’i Daniela, izay nahitana ily “fito heny” ao amin’ny Levitikosy faha-enina amby roapolo ihany koa, izay tokony holavina amin’ny faran’ny Advantisma Millerita Filadelfiana.

Ny fifindran’ny hetsiky ny anjely voalohany avy tany Filadelfia ho any Laodikia dia nasehon’ireo fito taona nanomboka tamin’ny 1856 ka hatramin’ny 1863. Tonga tamin’ny 1856 ny hafatry ny Laodikia, ary nandritra ny fito taona, ny fahazavana vaovao momba ny “fotoana fito” izay nofahanana dia namokatra dingam-pitsapana misy ambaratonga telo izay tsy notanterahin’ny Advantisma tamin’ny 1863. Nomena fito taona ny fahazavan’ny “fotoana fito,” mba horaisina na holavina. Ny fifindran’ny hetsiky ny Advantisma Millerita Filadelfiana ho amin’ny Advantisma Millerita Laodikiana dia tandindon’ny fihodinan’ny filaharana amin’ny farany, dia ny fifindran’ny hetsika Laodikiana an’ny anjely fahatelo ho amin’ny hetsika Filadelfiana an’ny anjely fahatelo.

Ang panaghulang may animnapu’t limang taon ni Isaias ay nagmamarka sa pasimula ng una at ng huling pagkagalit ng Dios laban sa kaharian sa hilaga at pagkatapos ay sa kaharian sa timog ng Israel.

Fa ny lohan’i Syria dia Damaskosy, ary ny lohan’i Damaskosy dia Rezina; ary ao anatin’ny dimy amby enim-polo taona dia ho torotoro Efraima, ka tsy ho firenena intsony. Isaia 7:8.

Ny faminanian’i Isaia momba ny dimy amby enim-polo taona dia nomena tamin’ny 742 tal. J.K., ary tao anatin’izany dimy amby enim-polo taona izany dia ho levona ny fanjakana avaratra. Sivy ambin’ny folo taona taorian’ny 742 tal. J.K., dia tamin’ny 723 tal. J.K., no nentin’i Asyria ho amin’ny fanandevozana ny fanjakana avaratra. Tamin’ny fahataperan’ny dimy amby enim-polo taona dia nanomboka tamin’ny 677 tal. J.K. ny fahatezeran’ny fanjakana atsimo, rehefa natao babo tany amin’ny Babyloniana i Manase. Koa ny dimy amby enim-polo taona dia maneho fe-potoana sivy ambin’ny folo taona hatramin’ny fahababoana voalohany ny fanjakana avaratra, ary avy eo efatra amby efapolo taona hafa mandra-pahatongan’ny fahababoana an’i Manase.

Nahatratra ny fahatanterahany avy ireo faminaniana ireo tamin'ny taona 1798, 1844 ary 1863. Tamin'ny 1798, nisy fifindrana anatiny teo amin'ny hafatry ny famonjena tamin'ny fahatongavan'ny anjely voalohany, ary nisy koa fifindrana ivelany teo amin'ireo fanjakana ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Tamin'ny 1844, nisy fifindrana anatiny teo amin'ny hafatry ny famonjena rehefa nakatona ny varavarana mankany amin'ny Toerana Masina ary nanomboka ny fitsarana famotopotorana tamin'ny fahatongavan'ny anjely fahatelo. Tamin'ny 1863, nisy fiovana ivelany rehefa nizara ho sokajy roa ireo tandroka roa tamin'ilay bibidia avy amin'ny tany.

Ny tandroka Repoblikana dia nizara ho antoko politika roa izay hanjakazaka amin'ny tantaran'ilay bibidia avy amin'ny tany hatramin'izay fotoana izay ka hatrany aoriana. Ny tandroka Protestanta kosa dia nizara ho fisehoana roa mpivadi-pinoana: ny antoko iray nilaza ho Protestanta sady nilaza fa mitandrina ny Sabata andro fahafito, ary ny sokajy iray hafa nilaza ho Protestanta nefa nanandratra ny andron'ny masoandro ho andro nofidiny hanaovana fanompoam-pivavahana.

Tamin'izany tantara izany, ilay tandroka protestanta izay nivoaka avy tamin'ny Andro Maizina dia nosedrainsa nanomboka ny 11 Aogositra 1840 ka hatramin'ny 22 Oktobra 1844, ary tsy nahatantany ny fizahan-toetra ka niova avy amin'ny vahoaka protestanta mpitandrina Alahady ho amin'ny vahoaka protestanta nihemotra mpitandrina Alahady.

Tamin'ny tantaran'ilay tandroka Protestanta marina izay naorina sy fantatra tamin'ny 1844, dia nisy fizahan-toetra nitranga nanomboka tamin'ny 1856 ka hatramin'ny 1863. Avy eo ilay tandroka Protestanta marina mitandrina ny Sabata dia nifindra na avy tany Filadelfia ho any Laodikia, ary koa avy tamin'ny vahoaka Protestanta marina mitandrina ny Sabata ho amin'ilay tandroka Protestanta mpivadi-pinoana mitandrina ny Sabata. Ny “fito andro”, dia mifandray amin'ny 1798, 1844, 1856 ary 1863. Ny “fito andro”, dia tandindona mifandray amin'ny teboka iray iampitana, ary io fahamarinana io dia miorina eo ambonin'ny vavolombelona maro.

Tamin'ny 1798 dia nisy fitomboan'ny fahalalana momba ny “impito”, satria io no faminanian'ny fotoana voalohany indrindra izay hitan'i Miller, dia izany fahamarinana izany mihitsy. Tamin'ny 1863, dia efa nolavina izany fahamarinana izany, ka izany no manamarika ny fiasaran'ny fe-potoana mifarana amin'ireo dimy amby enim-polo taona amin'ny faminaniana aseho ao amin'ny Isaia toko faha-7.

Ny faminaniana feno dimanjato sy roa arivo amby roapolo taona dia manana fe-potoana dimy amby enim-polo taona eo am-piandohana sy eo am-pamaranana, amin'ny endrika mifanohitra, tahaka ny sary hita amin'ny fitaratra. Tamin'ny fiandohan'ny dimy amby enim-polo taona eo amin'ny famaranana (1798), izay nasehon'ny tandindon'ny fiandohan'ny dimy amby enim-polo taona eo amin'ny fiandohana tamin'ny 742 BC, fony nomena ny faminaniana, dia nisy fitomboan'ny fahalalana momba ny “fotoana fito,” izay noheverin'ireo Millerita “hendry” sy notoriny. Tamin'ny famaranan'ny dimy amby enim-polo taona eo amin'ny famaranana, tamin'ny 1863, dia nisy fitomboan'ny fahalalana hafa indray momba io fahamarinana io ihany, izay nolavin'ireo “mpisorona” vao nohamasinina satro-boninahitra an'ilay tandroka Protestanta marina tamin'ny farany.

Ny oloko dia ringana noho ny tsi-fahalalana; satria nandà ny fahalalana ianao, dia holaviko kosa ianao mba tsy ho mpisorona ho Ahy; satria nanadino ny lalàn'Andriamanitrao ianao, dia hohadinoiko kosa ny zanakao. Hosea 4:6.

Ny fitomboan'ny fahalalana rehefa voavaha ny tombo-kasen'ny bokin'i Daniela dia mifandray amin'ireo “fotoana fito”, ka tsy famantarana ny teboka fifindrana ihany izany, fa koa ny famahana ny tombo-kasen'ny hafatra ara-paminaniana.

Nisy fiovana iray hafa nanomboka tamin'ny 18 Jolay 2020, tamin'ily fahadisoam-panantenana voalohany, izay nanomboka ny “fotoam-piandrasana” sady nanamarika ny fiandohan'ireo telo andro sy tapany ao amin'ny toko fahiraika ambin'ny folo ao amin'ny Apokalypsy, izay iandrianan'ireo vavolombelona roa mandry maty eny an-dalamben'ily tanàna lehibe, dia Sodoma sy Egypta.

Ny 18 Jolay 2020 dia manamarika ny fiandohan'ny telo andro sy tapany ara-tandindona (“fito andro”), izay efa nasehon'ny tantara nanomboka tamin'ny 1856 ka hatramin'ny 1863. Samy tandindon'ny “fito andro” ireo fe-potoana roa ireo. Samy manamarika fiovan'ny fitantanana andro masina (fifindrana) izy roa ireo. Samy maneho fitomboan'ny fahalalana mifandray amin'ny “fito andro” izy roa ireo.

Tamin'ny vanim-potoanan'ny fifindrana avy amin'ny fanjakan'i Babylona ho amin'ny fanjakan'i Medo-Persia no nivavahan'i Daniela ny vavaka ao amin'ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo, ka izany no mampahafantatra ny vavaka ao amin'ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo ho famantarana eo amin'ny fifindrana amin'ny andro farany. Ao amin'ny nofin'i Miller, eo amin'ny fiasaran'ireo fisehoana fito amin'ny teny hoe “fanaparitahana”, dia samy mitomany sy mivavaka i Miller. Ny fitomaniana no manamarika ilay teboka izay anokafan'ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda (ily lehilahy mitondra borosy famafana vovoka) hafatra iray izay efa voaisy tombo-kase.

Ny vavak'i Miller dia manamarika ny vavaky ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo an'i Daniela, izay mifandray amin'ny “impito”, ary miseho tamin'ny fotoana nisokafan'ny varavarana sy ny varavarankely tao amin'ny nofin'i Miller. Kanefa ny vavak'i Daniela, ao amin'ny toko faha-sivy, dia mifandrindra koa amin'ny vavak'i Daniela ao amin'ny toko faha-roa. Mifandrindra koa izany amin'ny vavaka fiaiken-keloka nataon'i Nebokadnezara teo amin'ny famaranana ny “impito”-ny.

Noho izany, ny vavak'i Miller dia nasehon'ily vavaka ao amin'ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo, izay vavaka ampahibemaso fiaikem-pahotana sy vavaka fangatahana ny hanesorana ny tombo-kase amin'ily zava-miafina ara-paminaniana farany, satria ny faminaniana rehetra dia mampiseho ny andro farany. Koa ny zava-miafina ao amin'ny Daniela toko faharoa dia maneho ilay zava-miafina farany hovoahana amin'ny tombo-kase. Ny vavak'i Miller, tao amin'ny nofiny, dia vavaka naneho fanahiana sy fahatezerana marina momba ireo fahavetavetana izay nanjo ny firavaka tao amin'ny efitranony. Ny fanahiany dia nasehon'ireo izay misento sy mitaraina ao amin'ny Ezekiela toko fahasivy, mandritra ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo sy iray alina.

Nijery an'i Miller raha mbola nalevina tsikelikely ireo fahamarinana noho ny fampianaran-diso sandoka, ka tonga tamin'ny farany teo amin'ny teboka izay nandravana ny vatam-paty (dia ny Baiboly mihitsy). Ny fandravana ny vatam-patin'i Miller dia niseho tamin'ny taranaka fahatelo tamin'ny Advantisma, rehefa nisy hetsika niniana natao hanilihana ny Baiboly King James ho solon'ireo dikanten'ny maooderina voalana, miorina amin'ny Katolika, amin'ny Baiboly.

Nitomany i Miller, avy eo nivavaka, ary niaraka tamin'izay dia nisokatra ny varavarana ka niala avokoa ny olona rehetra. Dia niditra ilay lehilahy nitondra borosy famafana vovoka (ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda), nanokatra ny varavarankely ary nanomboka nanadio. Avy eo i Miller dia naneho ny ahiainy ny amin'ireo firavaka niparitaka, ary nampanantena ilay lehilahy nitondra borosy famafana vovoka fa hikarakara ireo firavaka izy. Tao anatin'ny firohotan'ny asa fanadiovan'ily lehilahy nitondra borosy famafana vovoka, dia nanakimpy ny masonry vetivety i Miller, ary rehefa nosokafany ny masonry, dia tsy teo intsony ny fako. Niparitaka nanerana ny efitrano ireo firavaka, ary avy eo ilay lehilahy nitondra borosy famafana vovoka dia nametraka ilay vata lehibe kokoa teo ambonin'ny latabatra, nanangona ireo firavaka ka nanipy azy tao anatin'ily vata, ary nanao hoe: “avia ka jereo.”

Ny fitenenana hoe: “avia ka jereo” dia tandindon'ny fahamarinana iray izay vao nesorina tamin'ny tombo-kaseny. Ny fahamarinana izay voasokatra ho an'i Miller dia ny fahamarinana farany, satria ny zavatra manaraka hitranga dia ny fifohazan'i Miller amin'ny “antso mafy,” izay maneho ny fitarainana mafy. I Miller no farany nandray ny hafatry ny Antso Amin'ny Mamatonalina teo amin'ny tantaran'ny Millerita, ary talohan'ily antso mafy izay namoha azy tao amin'ny nofy, dia nanakimpy ny masonry vetivety izy. Ny andinin-teny tokana ao amin'ny Baiboly izay manonona ny hoe “vetivety” sy “maso” dia manondro ny fitsanganana voalohany.

Indro, asehoko aminareo ny zava-miafina iray: Tsy isika rehetra no hatory, nefa isika rehetra kosa dia hovana, ao anatin'ny indray mipi-maso monja, amin'ny trompetra farany; fa haneno ny trompetra, ary ny maty dia hatsangana ho tsy mety lo, ary isika dia hovana. Fa ity mety lo ity tsy maintsy hitafy ny tsy fahalovana, ary ity mety maty ity tsy maintsy hitafy ny tsy fahafatesana. 1 Korintiana 15:51–53.

Amin'ny tantaran'ny fifindran'ny fihetsiketsehana Laodiseana an'ny anjely fahatelo ho amin'ny fihetsiketsehana Filadelfiana an'ny anjely fahatelo, araka ny aseho ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo, i Miller no maneho ilay farany indrindra tamin'ireo virijina hendry izay nandray ny hafatry ny Antso tamin'ny Misasakalina. Ireo voalohany nandray izany no tena ara-panahy indrindra.

“Izao no antson'ny sasakalina, izay natao hanome hery ny hafatry ny anjely faharoa. Nisy anjely nirahina avy tany an-danitra hanaitra ny olo-masina kivy sy hanomana azy ireo ho amin'ily asa lehibe teo anoloany. Tsy ny lehilahy manan-talenta indrindra no voalohany nandray io hafatra io. Nisy anjely nirahina ho any amin'ireo manetry tena sy mahafoy tena, ary nanosika azy ireo hanandratra ny antso hoe: ‘Indro, avy ny Mpampakatra; mivoaha hifanena Aminy!’ Ireo izay natokanana hitondra izany antso izany dia niezaka faingana, ary tamin'ny herin'ny Fanahy Masina dia nampandre ny hafatra sy nanaitra ny rahalahiny kivy. Tsy nijoro tamin'ny fahendrena sy ny fahaizan'ny olona izany asa izany, fa tamin'ny

herin' Andriamanitra, ary ny olo-masiny izay nandre ny antso dia tsy nahatohitra izany. Ireo izay tena ara-panahy indrindra no nandray voalohany io hafatra io, ary ireo izay efa nitarika ny asa taloha no farany nandray izany sy nanampy hampitombo ny antso hoe: 'Indro, avy ny Mpampakatra; mivoaha hifanena Aminy!'" Early Writings, 238.

Tamin'ny fiasaran'ireo telo andro sy tapany ara-tandindona ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo, dia ambarana ny voalohany amin'ireo hafatra roa aseho ao amin'ny Ezekiela toko faha-sivy amby telopolo. Ny hafatra voalohany dia mampiray ireo taolana maty sy niparitaka, nefa mbola maty ihany izy ireo. Io hafatra io dia natolotry ny feo izay niantso mafy "any an-efitra", ka izany no manondro fa ny hafatr'i Ezekiela dia manomboka alohan'ny nifaranan'ireo telo andro sy tapany ara-tandindona. Ireo telo andro sy tapany ireo dia maneho ny "efitra", ary avy ao amin'ny "efitra" no anambarana ny hafatra. Ny "efitra" koa dia tandindon'ny "fotoana fito", izay manamarika fiovana iray sy fisokafana izay mampiditra fizahan-toetra iray.

Misy fivoarana miandalana eo amin'ny hafatra, ary misy koa fandraisana miandalana, araka izay aseho amin'ny Antso amin'ny Misasakalina teo amin'ny tantaran'ny Millerita. Ireo izay ara-panahy indrindra no voalohany nandray ny hafatry ny feo miantso any an-efitra, ary ireo mpahay tantaran'ny Advantisma dia manondro taratasy nosoratan'i William Miller andro vitsy monja talohan'ny 22 Oktobra 1844, izay anambaran'i Miller fa tamin'izay vao azony tsara sy nekeny ny hafatry Samuel Snow momba ny Antso amin'ny Misasakalina.

"Ry Rahalahy Himes malala: Mahita voninahitra iray aho ao amin'ny volana fahafito, izay mbola tsy hitako velively taloha. Na dia efa nasehon'ny Tompo tamiko aza ny hevitra tandindona momba ny volana fahafito, herintaona sy tapany lasa izay, dia mbola tsy tsapako ny herin'ireo tandindona. Ankehitriny kosa, isaorana anie ny anaran'ny Tompo, fa mahita hatsarana, firindrana ary fifanarahana ao amin'ny Soratra Masina aho, izay efa nivavahako ela, nefa tsy hitako raha tsy androany. Misaora ny Tompo, ry fanahiko. Aoka hotahina Rahalahy Snow sy Rahalahy Storrs ary ny hafa koa, noho ny naha-fitaovana azy tamin'ny nampahiratra ny masoko. Efa saiky tonga any an-trano aho. Voninahitra! Voninahitra! Voninahitra! Voninahitra!" William Miller, Signs of the Times, 16 Oktobra 1844.

Ao amin'ny famerenana ny tantaran'ny Antso Mamatonalina, araka ny aseho ao amin'ny nofin'i Miller, dia nanakimpy ny masonry vetivety i Miller. Koa "indray mipi-maso monja, amin'ny indray mipy maso, amin'ny trompetra farany; fa hitsoka ny trompetra, ary ny maty hatsangana." Ao amin'ny nofin'i Miller dia misolo tena ireo farany mandray ny hafatry ny Antso Mamatonalina izy, tahaka izay nataony tamin'ny tantarany manokana. Izy dia misolo tena ireo izay manaiky ny hafatra amin'ny farany, mialoha indrindra ny hanangonan'ily lehilahy mpamafa vovoka ireo vatosoa niparitaka sy hanipazany azy ao anatin'ily vata lehibe kokoa. Ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo, ireo farany manaiky ny hafatra faharoan'i Ezekiela, izay hafatry ny rivotra efatra avy amin'ny Islam, izay hafatra fanisiana tombo-kase koa, dia manao izany mialoha indrindra ny hamoahan'ny farany amin'ny trompetra fito feo, dia ilay trompetran'ny "Loza" fahatelo. "Indray mipi-maso monja, amin'ny indray mipy maso, amin'ny trompetra farany; fa hitsoka ny trompetra, ary ny maty hatsangana tsy mety lo, ary isika hovàna." (1 Korintiana 15:52)

Ny andininy dia manondro ny fitsanganana voalohany amin'ny maty izay mitranga amin'ny fiavian'i Kristy fanindroany, nefa misy koa fitsanganana ireo taolana maina maty (ireo vavolombelona roa) izay mitranga amin'ny ora isehoan'ily horohoron-tany lehibe ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo. Ao anatin'ny "ora" isehoan'izany horohoron-tany izany, dia maneno ny trompetra farany amin'ireo trompetra fito, ary ireo vavolombelona maty izay teo an-dalambe dia velomina indray, tsy amin'ny maha-Laodiseana azy, fa amin'ny maha-Philadelphiana azy; fa amin'ny fanenoan'ny trompetran'ny Loza fahatelo, ireo vavolombelona roa dia efa voaisy tombo-kase sady novaina ho tsy mety lo, satria tsy hanota intsony mandrakizay izy ireo. Miller dia maneho ireo farany handray ny hafatra izay mitondra aina ho an'ireo vavolombelona roa, dia ny hafatry ny rivotra efatry ny Silamo, ary izany no hafatry ny fanisiana tombo-kase.

Ny feon'io trompetra io no manangana ny faran'ireo taolana maina maty izay efa niparitaka teny an-dalamben'i Sodoma sy Egypta. Miller dia nijery raha mbola nalevina tsikelikely noho ny fampianaran-diso sandoka ny fahamarinana. Farany dia nitomany i Miller, nanamarika ny fotoana izay tokony hanombohan'ny fanesorana ny tombo-kase, fa asa mandroso miandalana izany fanesorana ny tombo-kase izany. Izany fanesorana ny tombo-kase izany dia nanomboka tamin'ny vanim-potoana famaranana ny telo andro sy tapany.

Taorian'i Miller nitomany, dia niditra tao anatin'ny fitantarana Ilay manana fahefana hamaha ny boky voaisy tombo-kase. Tao amin'ny nofin'i Miller dia io no Ilay Lehilahy nitondra Borosy Fandringanana. Avy eo Miller dia nivavaka, ary niaraka tamin'izay dia nisy varavarana nivoha, nanamarika ny teboka izay hifindran'ny hetsika Laodikia an'ily anjely fahatelo ho amin'ny hetsika Filadelfia an'ily anjely fahatelo. Ny vavaka nataony dia ilay vavaky ny Levitikosy enina amby roapolo, dia ilay vavaka ho amin'ny fahazoana ny zava-miafina faminaniana farany sy fiaiken-keloka ampahibemaso ny fikomiana izay nahatonga ireo telo andro sy tapany hihatra amin'ny vavolombelona roa; dia ilay vavak'ireo izay voaisy tombo-kase ao amin'ny Ezeikiela toko fahasivy.

Taorian'ny vavaka, dia niditra Kristy (ily lehilahy mitondra borosy fanadiovana loto) ka nanomboka nanadio ny efitra. Tamin'ny faran'ny asa fanadiovan'ily lehilahy mitondra borosy fanadiovana loto, dia nanakimpy ny masony vetivety i Miller, maneho ny fiasaran'ny fe-potoana izay hananganana amin'ny maty ireo taolana maina efa maty. Avy eo ilay lehilahy mitondra borosy fanadiovana loto dia nanangona ireo firavaka niparitaka tao amin'ny efitranon'i Miller, ka nametraka azy tao anatin'ny vata vaovao sy lehibe kokoa, teo ambonin'ny latabatra iray teo afovoan'ny efitranon'i Miller, araka ny anandratana ireo vavolombelona roa ho faneva. Amin'ny maha-faneva azy ireo, dia miantso ny andian'ondrin'Andriamanitra hafa izay mbola ao Babylona izy ireo mba "ho avy ka hahita" ny hafatra izay vao avy narian'ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda tao anatin'ily vata vaovao sy lehibe kokoa.

Hanomboka handinika ny fahitana ny amin'ny Ony Ulai isika, amin'ny maha-tandindon'ny fahamarinana avy amin'ny bokin'i Daniela izay nofahana tamin'ny tombo-kase tamin'ny 1798 azy, ao amin'ny lahatsoratra manaraka. Efa nametraka teboka vitsivitsy hoenti-manondro mialoha izany fandinihana izany isika. Ny voalohany dia izao: ny hafatry ny Millerita dia tonga lafatra

(amin'ny dingam-pitomboany), nefa tsy feno. Napetraka tao anatin'ny rafitry ny fahefana mpandrava roa izy, fa tsy telo. Ny faharoa dia izao: rehefa ny nofin'i Miller no mampahafantatra ny famerenana amin'ny laoniny faratampony ny fahamarinana fototra, dia “mampirapiratra avo folo heny” noho ny voninahiny tany am-boalohany ireo fahamarinana fototra ireo. Ny teboka fahatelo dia izao: averina indray ao amin'ny fihetsiky ny anjely fahatelo ny fihetsiky ny anjely voalohany (ny hetsika Millerita), nefa miaraka amin'ny fepetra manan-danja vitsivitsy. Ny Millerita, amin'ny maha-tandindona azy, dia Filadelfiana; izy ireo dia Nebokadnezzara niova fo, nefa tamin'ny farany sy mampalahelo dia “nanorina indray an'i Jeriko” tamin'ny 1863.

Ny fihetsiketsehan'ilay anjely fahatelo dia nanomboka tamin'ny maha-Laodiseana, izay mila fibebahana, nefa amin'ny farany dia handray anjara amin'ny fandravana farany an'i Jeriko izy ireo (ilay Jeriko amin'ny andro farany).

“Tsy tonga ny Mpamonjy mba hanafoana izay efa nolazain'ny patriarka sy ny mpaminany; fa Izy tenany no niteny tamin'ny alalan'ireo lehilahy nisolo tena ireo. Avy taminy ny fahamarinana rehetra ao amin'ny Tenin'Andriamanitra. Kanefa ireo vatosoa sarobidy ireo dia napetraka tao anatin'ny fametrahana diso. Ny fahazavany sarobidy dia natao hanompo ny fahadisoana. Nirin'Andriamanitra ny hanesorana azy hiala amin'ireo fametrahana diso ireo ka hamerenana azy ao amin'ny rafitry ny fahamarinana. Tanana avy amin'Andriamanitra ihany no nahavita izany asa izany. Noho ny fifandraisany tamin'ny fahadisoana, ny fahamarinana dia efa nanompo ny raharahan'ny fahavalon'Andriamanitra sy ny olombelona. Tonga Kristy mba hametraka izany eo amin'izay hanomezany voninahitra an'Andriamanitra sy hiasany famonjena ho an'ny taranak'olombelona.” *The Desire of Ages*, 287.